

PROTOKOLL

02.10.2018

Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava (PõKa) II samba meetmete 2.1 kvaliteetsed sisendid põllumajanduses, 2.2 põllumajandussaaduste tootmine, väärindamine ja turustamine ning 2.3 maa- ja rannapiirkondade areng töögrupi IV kohtumine

Algus kell 12.00, lõpp kell 15.45

Juhatas Maaeluministeeriumi põllumajandus- ja maaelupoliitika asestantsler Marko Gorban
Protokoll koostasid töögruppide juhid Reelika Päädam, Katre Kirt, Olavi Petron.

Võtsid osa: Airi Vetemaa (Mahepõllumajanduse Koostöökogu), Aleksei Lotman (ELF), Andrus Rahn (PMK), Ann Riisenberg (EPKK), Anu Nemvalts (PMA), Birgit Kuslap (NÜ Eesti 4H), Eda Veeroja (MTÜ Eesti Maaturism), Eedi Sepp (RAM), Elen Peetsmann (EMÜ Mahekeskus, Mahepõllumajanduse Koostöökogu), Ene Sarapuu (Külaliikumine Kodukant), Hanna Tamsalu (PMK), Jane Mättik (MT ELKS), Karel Lember (MKM), Karen Rätsep (MTÜ Eesti Seemneliit), Karin Kauer (EMÜ), Karmel Jõesoo (EVEA), Katrin Reili (VTA), Kersti Aro (EMÜ), Krista Habakukk (Külaliikumine Kodukant), Livi Rooma (PMK), Mati Mõtte (EMÜ), Meeli Lindsaar (EPKK), Merit Mikk (Mahepõllumajanduse Koostöökogu), Piia Puusepp (PMA), Raivo Laanemaa (Eesti Tõusigade Aretusühistu), Riina Koidumaa (PMA), Sirje Potisepp (Eesti Toiduainetööstuse Liit), Tiina Saron (EPKK), Vahur Tõnissoo (EPKK), Valdek Haugas (Eesti Leader Liit)

MEM: Aare Kasemets, Helve Hunt, Joosep Lukk, Katrin Rannik, Katre Kirt, Liina Jürgenson, Marie Allikmaa, Marika Ruberg, Marko Gorban, Merjan Savila, Olavi Petron, Reelika Päädam, Toomas Kevvai, Külliki Holtsmann

Kutse saajatest puudus(id): Aiandusliit, Eesti Hobumajanduse Liit, Eesti Karusnahaliit, Eesti Keskkonnaühenduste Koda, Eesti Maaparandajate Selts, Maa-Amet, Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, MTÜ Eesti Kartul, Eesti Mesinike Liit, Eesti Tõusigade Aretusühistu, Eesti Linnukasvatavate Selts, Eesti Konjunkturiinstituut, Eesti Noortalunikud, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse liit, MTÜ Tule Maale, Liikumine Maale elama, MTÜ Partnerlus, ETNA Eestimaal (Ettevõtlikud Naised Eestimaal), Eesti Noorteühenduste Liit.

Päevakord:

1. Sissejuhatus

Marko Gorban tegi ettekande järgmistel teemadel:

- PõKa protsessi ja II samba tegevuste hetkeseis;
- Kokkuvõtte laekunud ettepanekutest ja kommentaaridest.

Ettekanne on kättesaadav järgmise lingi alt: <https://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/pollumajanduse-ja-kalanduse-valdkonna-arengukava-aastani-2030/tooruhmad>

Kolme töögrupi töö toimus meetmete 2.1, 2.2 ja 2.3 tööühmades paralleelselt.

2. Töö tööühmades

2.1 Meede 2.1 Kvaliteetsed sisendid põllumajanduses, R.Päädam

Käsitleti kõiki partnerite ettepanekuid ja kommentaare, mis tehti meetme 2.1- mõõdikutele, hetkeolukorrale ja riigi sekkumistele.

Toimus pikem arutelu mõõdikute teemal. Mõõdikute valideerimiseks vajalik kohtuda PõKa eelhindajaga. Mõõdik „Riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude pikkus (km aastas)“ asendatakse mõõdikuga „Toimivad riigi poolt korrashoitavad ühiseesvoolud loovad eeldused... ha põllumajandusmaa sihtotstarbeliseks kasutamiseks“. Mõõdikute „Sordilehes registreeritud sortide arv/uute Eestis aretatud sortide arv“ ja „Eestis toodetud sertifitseeritud sortide arv“ muutmiseks esitab ettepaneku MTÜ Eesti Seemneliit koostöös Põllumajandusametiga pärast töögruppi. 3. oktoobril 2018 saabus ettepanek sõnastada mõõdikud järgmiselt: „Eestis aretatud sortide osakaal Eestis kasutatud sortide hulgas (ha)“ ja „Eestis toodetud ja siin turustatud sertifitseeritud seemne osakaal Eesti seemne turul (%)“.

Tõstatati sisenditega isevarustatuse olulisus ning lepiti kokku kaaluda isevarustatuse teema kirjeldamist PõKa üldosas.

Esitati sõnastuse ettepanekuid, millega suuremas osas ka arvestasime. Kihnu maalammas lisada PõKas ohustatud tõugude loetellu, kui 1.1.2019 jõustub Põllumajandusloomade aretuse seaduse (PÕLAS) eelnõu.

Partnerid selgitasid aretusühistute loomise (soovitakse aretusfarme) ja sektori arengukavadest lähtuva tõuaretuse suunatuse ettepanekuid. Selle valdkonna teadmiste edastamine ja nõustamise tegevused on osaliselt kaetud meetmega 1.4 haridus, teadus, teadmussiire ja innovatsioon.

2.2 Meede 2.2 Põllumajandussaaduste tootmine, väärindamine ja turustamine, K.Kirt

Arutati meetme 2.2 eesmärkide, mõõdikute, hetkeolukorra ja riigi sekkumiste kohta tehtud ettepanekuid ja kommentaare. Keskenduti vaid sellistele, mida arvesse ei võeta. Kokku laekunud 37 ettepanekust ja kommentaarist arvestame enamust, need kajastuvad parandatud tekstis.

Arutelu tulemusel täiendame eesmärgi „Tarbijad eelistavad ja tarbivad eestimaist toitu“ ja mõõdiku „Tarbijate osakaal, kes tarbivad mahetoitu regulaarselt (kord nädalas)“ sõnastust ning mõtleme algandmete kogumise võimaluste üle.

Väljapakutud kahest uuest indikaatoritest kaalume koostöös M2.1 ja EMÜ-ga ressursitõhususe indikaatori lisamisele. Indikaator, mis väljendaks kaubandusbilansi puudujäägi vähendamist ei peegelda kõige paremini ekspordi edendamise eesmärgi täitmist, mistõttu jätame selle lisamata.

Isevarustatuse teema arutelu päädis tulemusega, et PÕKAs me ei sea sektoripõhiseid eesmärke, kuid täpsustame üldosas sektori arengukavade ja PÕKA seost.

Lisaks täpsemaid sõnastusi või selgemaid väljendusi kajastavate ettepanekute arvestamisele võtame arvesse toidu raiskamise teemat puudutava ettepaneku ning lisame sellekohased lõigud teksti.

Arutelu käigus selgitati oma seisukohti ka järgnevates teemades: mõõdik toiduainetööstuse lisandväärus hõivatu kohta võrdluses EL keskmisega, põllumajandusmaa kontsentreerumine suurte põllumajandusettevõtete omandisse, põllumeeste omandis oleva ühistulise tegevuse eelistamine, mahetoodang ja töötlemine, turule suunatus, maksukoormuse mõju konkurentsivõimele, ebaausad kauplemistavad, tagastamatu toetus ja piisavate ressursside olemasolu

2.3. Meede 2.3 Maa- ja rannapiirkonna areng, O.Petron

Arutelu eesmärgiks oli luua ühine arusaam meede 2.3 osas eesmärkide, mõõdikute, hetkeolukorra ja riigi sekkumiste kohta tehtud ettepanekutest ning kommentaaridest. Vaatasime üldiselt üle kõik kommentaarid andes osalistele võimaluse küsida täiendavaid küsimusi ning avaldada arvamust nende arvestamise vajalikkusest. Mitme ettepaneku arvestamise juures oli palju redaktsioonilisi märkusi tagamaks ettepaneku tegija mõtte selge väljatulemine.

Mõõdikute osas võtsime üldiselt teadmiseks, et neid täpsustatakse veel EMÜ-ga. Olulisi muudatusettepanekuid siin ei tehtud.

Tugevamat sõnastuse vajadust rõhutati elu- ja ettevõtluskeskkonna tervikliku arengu peatükis. Samuti rõhutati kohalike kogukondade rolli suurendamise vajadust ning tervitati MeM suuremat rolli maaelupoliitika kujundajana.

Tagastamatu ning tagastatava sekkumisloogika osas arutleti veelkord võimalust kasutada esimest ka tootlike investeeringute osas. Eriti mis puudutas selle seost keskkonna kasuga ning küsimusega kuidas keskkonda tõlgendada. Ministeeriumi esindaja selgitas, et meie nägemuses on siin mõeldud kitsamalt looduskeskkonda samas kui kaasatavad organisatsioonid pooldasid laiemat tõlgendust.

3. Kokkuvõtte meetmete grupitööst ja põgus ülevaade edasistest tegevustest

Kokkuvõtte: meetmete koordinaatorid tegid ülevaate grupitöö tulemustest.

Edasised tegevused:

Tervikteksti uuendamine – oktoobri lõpp 2018

Tagasiside laekunud ettepanekutele – oktoobri lõpp 2018

Tervikteksti heakskiit juhtkomisjonis – november 2018

Ametlik kooskõlastamine – 2019 kevad

VV heakskiit – 2019 sügis

Materjalid: kõik II samba töögruppidega seotud materjal on kättesaadav järgmise lingi alt: <https://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/pollumajanduse-ja-kalanduse-valdkonna-arengukava-aastani-2030/tooruhmad>